T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO **:** *2024*/611
KARAR NO **:** 2025/150
KARAR TR **:** 03/02/2025

ÖZET: 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 01/10/2008 tarihi öncesinde, 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmeti bulunmayan davacının, tedavisi için reçete edilen ilaç bedelinin **ödenmesine** ilişkin yaptığı başvurunun reddine dair kurum işleminin iptali ve **ödenen** bedelin yasal faizi ile birlikte tahsili istemiyle açılan davanın, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesi kapsamında ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı **:** N. Ç.
Vekili **:** Av. S. A.
Davalı **:** Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili **:** Av. T. G.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkiline rahim ağzı kanseri teşhisi konulduğunu, tedavisinde *"pembrolizumab"* etken maddesini içerir *"Keytruda 100 mg/4 ml IV İnfüzyonluk Çözelti İçeren Flakon"* isimli ilaçların kullanılması gerektiğini, bunun için uzman doktor tarafından yapılan başvuru sonucu Sağlık Bakanlığınca belirtilen Endikasyon Dışı İlaçları kullanmasının uygun görüldüğünü, bunun üzerine 03/08/2023 tarihinde Diyarbakır Sosyal *Güvenlik* İl Müdürlüğüne başvuruda bulunulduğunu, 04/08/2023 tarihli cevap yazısı ile ilaç ödemesinin yapılmasının reddedildiğini, söz konusu ilaçların müvekkiline en kısa sürede uygulanmasının hayati öneme sahip olduğunu, ilaçların alınmamasının müvekkilinin ölümüne neden olabileceğini belirterek, söz konusu ilaç ödemelerine başlanması ve tedavi süresince ödenmesi ile Diyarbakır Sosyal Güvenlik Kurumu'nun ilaçların ödemesini yapmamasına yönelik 03/08/2023 tarih ve E-86200634-104.03-78255439 sayılı işlemin iptaline karar verilmesi istemiyle, adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Diyarbakır 7. İş Mahkemesi 04/07/2024 tarih ve E.2024/341, K.2024/336 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğundan bahisle HMK'nın 114/1-b ve 115/1-2 maddeleri uyarınca davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

> *"...Somut olayda; mahkememizce verilen ihtiyati tedbir kararının davalı vekilince istinaf edilmesi üzerine Diyarbakır Bölge Adliye Mahkemesi 7. Hukuk Dairesinin 12/06/2024 tarih 2024/1363 E 2024/986 K sayılı ilamı ile davaya bakmaya görevli mahkemelerin idare mahkemeleri olduğu gerekçesiyle mahkememizce verilen ihtiyati tedbir kararı kaldırılmıştır. Kaldırma kararında da belirtildiği üzere; Kurum tarafından gönderilen 27/05/2024 sayılı belgede davacının 5233 sayılı Kanun kapsamında sağlık*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden XfJjJtO - dqlGHwn - 20KOUSy - 4ID0aI= ile erişebilirsin

sigortasından yararlandığı anlaşılmakla, Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğini korumaya devam edeceği ve uyuşmazlığın idari yargının görev alanına girdiği gözetilerek davanın usulden reddine dair aşağıdaki şekilde hüküm tesis edilmiştir.

HÜKÜM:Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-6100 Sayılı H.M.K.'nın 114/1-b ve 115/1 ve 2.maddeleri uyarınca davanın idari yargının görevi alanına girmesi ve dava şartı olan yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle DAVANIN USULDEN REDDİNE,..."

3. Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Diyarbakır 2. İdare Mahkemesi 21/10/2024 tarih ve E.2024/1034 sayılı kararı ile,** uyuşmazlığın adli yargı yerince çözümlenmesi gerektiğinden bahisle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına, davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesinin kararına kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

"...davanın idari yargı yerinde görülebilmesi için, dava konusu edilen işlemin, 5510 sayılı Kanuna 5754 sayılı Kanun ile eklenen Geçici 4. maddenin yürürlüğe girmesinden önce, 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu kapsamında bulunan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile bunların hak sahiplerine ilişkin olarak tesis edilmiş olması gerekmektedir.

Olayda ise, dosya içeriğinde yer alan belgelerden, davacının kamu görevlisi olarak çalışmasının olmadığı, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a kapsamında sigorta kaydının bulunduğu, davacının eşinin de 5510 sayılı Kanun'a 5754 sayılı Kanun ile eklenen Geçici 4. maddenin yürürlüğe girdiği 8.5.2008 tarihine kadarki süreçte 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamında, sonraki tarihlerde ise 5510 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalıştığı, 5434 sayılı Kanun kapsamında çalışmasının bulunmadığı, davacının eşinden dolayı ölüm aylığı aldığı ve 5233 sayılı Kanun kapsamında aylık bağlandığı görülmektedir.

Bu durumda, yukarıda yer verilen Kanun hükümleri ve Anayasa Mahkemesi kararı birlikte değerlendirildiğinde, 5510 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden önce 5434 sayılı Kanuna tabi hizmeti bulunmayan ve eşi 506 sayılı Sosyal Sigortalılar Kanununa tabi olarak çalışan davacının tedavisinde kullanılan ilacın bedelinin karşılanıp karşılanmayacağına ilişkin bulunan ve bu haliyle 5510 sayılı Kanunun uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlığa, aynı Kanunun 101. maddesi uyarınca adli yargı yerinde (iş mahkemelerinde) bakılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bu durumda, Diyarbakır 7. İş Mahkemesi'nin E:2023/341 sayılı dosyasında verilen ve kesinleşen görevsizlik kararı da dikkate alındığında olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için yukarıda anılan amir hüküm uyarınca dosyaların Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesi gerekmiştir..."

5. Diyarbakır 2. İdare Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

6. T.C Anayasası'nın 158. maddesinin son fıkrasında *"Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır."* denilmektedir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden XfJjJtO - dqlGHwn - 20KOUSy - 4ID0aI= ile erişebilirsin

7. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun *"Sigortalı sayılanlar"* başlıklı 4. maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

> *"Bu Kanunun kısa ve uzun vadeli sigorta kolları uygulaması bakımından,*
> *a) Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar,*
> *...*
> *c) Kamu idarelerinde;*
> *1) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendine tabi olmayanlardan, kadro ve pozisyonlarda sürekli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanlar,*
> *2) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi olmayanlardan, sözleşmeli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanlar ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 86 ncı maddesi uyarınca açıktan vekil atananlar,*
> *sigortalı sayılırlar."*

8. 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesi şöyledir:

> *"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."*

9. 5510 sayılı Kanun'un *"5434 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri"* başlıklı geçici 4. maddesinin ikinci fıkrası şöyledir:

> *"(Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.).*
> *...*
> *Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçiliği sona erenlerden tahsis talebinde bulunacaklar ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis talebinde bulunanlardan işlemleri devam edenler hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır."*

B. Yargı Kararı

10. 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesinin iptali istemiyle açılan davada Anayasa Mahkemesinin 22/12/2011 tarih ve E.2010/65, K.2011/169 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

> *"…5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden XfJjJtO - dqlGHwn - 20KOUSy - 4ID0aI= ile erişebilirsin

ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir. Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yeni sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır…"

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/02/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

12. Raportör-Savcı Dr. Berrak YILMAZ'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, kanser tedavisi görmekte olan davacının, tedavisi için reçete edilen ilaç bedelinin ödenmesine ilişkin yapmış olduğu başvurunun reddine dair Diyarbakır Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının 03/08/2023 tarih ve E-86200634-104.03-78255439 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

14. 5510 sayılı Kanun'la 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu kapsamında bulunanlar, geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme bağlı tutulmuş ve 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra göreve başlayanlar yönünden, prim esasına dayalı sigorta sistemine geçilmiştir. Bu sistemle, devlet memurları ve diğer kamu görevlileri, hizmet akdine göre ücretle çalışanlar, tarım işlerinde ücretle çalışanlar, kendi hesabına çalışanlar ve tarımda kendi hesabına çalışanları kapsayan beş farklı emeklilik rejimi, aktüeryal olarak hak ve yükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplanmıştır.

15. Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden XfJjJtO - dqlGHwn - 20KOUSy - 4ID0aI= ile erişebilirsin

hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edileceği ancak, bu Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanun'un 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanun'un değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

16. Somut olayda davacının, kamu görevlisi olarak çalışmasının bulunmadığı, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a maddesi kapsamında sigortalı olduğu, eşinin 5510 sayılı Kanun'a 5754 sayılı Kanun ile eklenen geçici 4. maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadarki süreçte 506 sayılı Kanun kapsamında sonraki tarihte ise, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a maddesi kapsamında çalıştığı, davacının eşinden dolayı ölüm aylığı aldığı, 5434 sayılı mülga Kanun'a tabi hizmetlerinin bulunmadığı ve 5510 sayılı Kanun'un geçici 4/2. maddesindeki hükmün uygulama alanının bulunmadığı gözetildiğinde, tedavisi için reçete **edilen** ilacın parasının davalı idare tarafından ödenmesi istemiyle yaptığı başvurusunun reddine ilişkin işleme karşı açılan davanın, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesindeki düzenleme uyarınca görüm ve çözümünde adli yargının görevli bulunduğu sonucuna varılmıştır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Diyarbakır 2. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Diyarbakır 7. İş Mahkemesinin 04/07/2024 tarih ve E.2024/341, K.2024/336 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Diyarbakır 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Diyarbakır 7. İş Mahkemesinin 04/07/2024 tarih ve E.2024/341, K.2024/336 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/02/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden XfJjJtO - dqlGHwn - 20KOUSy - 4ID0aI= ile erişebilirsin